

Monetaire unie

Aan 'vergezichten' over de euro
is geen gebrek, alleen: politici
houden daar niet zo van

PAGINA E2-3

TOEKOMST EUROZONE

Raad van State daagt politici uit over euro

Nederlandse politici houden niet zo van 'vergezichten' over de monetaire unie. De Raad van State wil wel verdere stappen zetten.

Door onze redacteur **Mark Beunderman**

AMSTERDAM. Uit de euro stappen betekent economische ellende, dus Nederlandse politici kunnen maar beter de „onomkeerbaarheid” van de Europese munt uitdragen. En, nu in Europa volop wordt nagedacht over de toekomst van de munt, is het aan Nederland om „medeverantwoordelijkheid” te nemen.

Dit is in het kort, de boodschap van de Raad van State aan Nederlandse politici in het woensdag verschenen rapport *De staat van de euro*. De adviesstuk van de Raad schreef het stuk op verzoek van de Tweede Kamer, die in een motie in februari vroeg om „opnieuw” voor een beter functionerende muntunie.

Die motie, van Kamerlid Pieter Omzig (CDA), was weer een reactie op het burgerinitiatief 'Euro' van onder anderen de anti-EU-activist en huidige Kamerlid Thierry Baudet (Forum voor Democratie). Baudet c.s. vroeg om een parlementaire enquête naar de invoering van de euro. Die kreeg hij niet. In plaats daarvan ontving het Kamerlid woensdag een pleidooi voor de euro, van 's lands hoogste adviesorgaan.

Niet dat de Raad van State onkritisch is over het functioneren van het eurogebied. Begrotingsregels worden gebrekkig nageleefd, eurolanden groeien nauwelijks naar elkaar toe en

de crisisbestrijding schiet tekort, zo constateert de Raad. Ook na de recente oprichting van het noodfonds ESM (leencapaciteit: 500 miljard euro) en het instellen van Europees banktoezicht, is er „twijfel” of de euro bestand is tegen nieuwe crises.

Toch is stoppen met de euro een dom idee, stelt de Raad. „Door de euro wordt zo'n 60 procent van de Nederlandse handel met het buitenland zonder enig wisselkoersrisico afgehandeld”, staat in het rapport. „Het uiteenvallen van de muntunie of een eenzijdige uitstap heeft hoge kosten en is niet in het Nederlands belang.”

Lastige keuzes

Dat leest als een lesje aan Kamerleden die van de euro af willen. Maar ook voor de meerderheid van de Kamer die aan de munt wil vasthouden, is het rapport van de Raad van State benadrukt het adviescollege, voor Nederland geldt een „plicht” om „bij te dragen” aan de monetaire unie.

Met andere woorden: Nederland kan zich niet onttrekken aan het debat over de euro, dat in een stroomversnelling is geraakt met de vertrekking van de Franse president Emmanuel Macron. Hij pleit een speciale begroting voor de eurozone om economische schokken op te kunnen vangen, beheerd door een Europese „minister van Financiën”. Uit Duitsland komen andere ideeën, zoals het omvormen van het ESM in een Europees Monetair Fonds (EMF), naar analogie van het IMF. Het IMF zelf trekt zich steeds meer terug uit Europa.

Het kabinet Rutte III lijkt weinig enthousiast over de meeste van deze ideeën. In het regeerakkoord worden ze ofwel afgewezen (begroting voor de eurozone) ofwel niet genoemd (EMF). Er bestaat in Den Haag nogal

wat afkeer van wat geringschattend „vergezichten” worden genoemd.

Wel pleit het kabinet, net als Duitse politici, voor „herstel” van het principe dat eurolidstaten elkaar niet redenden in nood (de „no bail out”-clausule uit het Verdrag van Maastricht). Bij de miljardenhulp aan landen als Griekenland is dat principe overboord gegaan. Volgens Rutte III moet het voortaan als volgt gaan als de staatsschuld van een land onhoudbaar wordt. De schuld moet worden geherstructureerd, waarbij beleggers verliezen nemen. Andere eurolanden hoeven dan niet of nauwelijks bij te springen. Door marktdiscipline zouden landen vanzelf beter op de begrotingsregels gaan letten.

Risico voor Nederland

De Raad van State noemt dit de „decentrale” richting voor de toekomst van de euro: landen moeten zelf de eiro broek ophouden. Dit in tegenstelling tot de „centrale” richting: verdergaande Europese integratie, zoals onder meer Macron pleit.

De Raad spreekt geen voorkeur uit voor „centraal” of „decentraal”, maar zegt wel dat doormoederen geen optie is en dat alle oplossingen voor en nadelen hebben. Dat geldt ook voor het door het kabinet bepleite herstel van 'no bail out': „Het grootste risico voor Nederland (...) is dat lidstaten door gebrekkige naleving en falende

marktdiscipline toch in problemen komen, met negatieve gevolgen voor het gehele eurogebied.”

Vangnetten blijven nodig, meent de Raad van State - en moeten juist versterkt. Het adviescollege voelt wel voor een Europees Monetair Fonds als opvolger van het huidige ESM. Een EMF zou, meer dan het ESM, gaan lijken op het IMF. In het ESM moet elk krediet worden goedgekeurd door alle zeventien eurolanden. Binnen het IMF kan het bestuur zelfstandig beslissen over leningen. Lidstaten staan meer op afstand.

Het adviescollege voelt wel voor een Europees Monetair Fonds

De Raad van State erkent dat dit IMF-model de democratische controle door nationale regeringen en parlementen in de eurozone verkleint, maar ziet ook een groot voordeel. Een EMF kan sneller inspelen op crises en zo de druk van de Europese Centrale Bank (ECB) afhalen om als crisismanager op te treden. De ECB krijgt, zeker in Nederland, veel kritiek omdat ze, met massale geldinjecties, buiten haar mandaat zou zijn getreden. Een EMF kan de ECB ontlasten.

